

ΑΡΧΕΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Στις 14 Ιανουαρίου 1995 πραγματοποιήθηκε η συνάντηση του Δ.Σ της Ελληνικής Αρχαιακής Εταιρείας με τον πρόεδρο της Εταιρείας Αρχείων Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας κ. Φ. Ηλιού και με το μέλος του Δ.Σ. της ίδιας εταιρείας κ. Ν. Κέντρο.

Στην ενημέρωση που ακολούθησε ο κ. Φ. Ηλιού αναφέρθηκε στους προβληματισμούς που οδήγησαν στην ίδρυση της Εταιρείας Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας. Συγκεκριμένα ανέφερε ότι μετά την μεταπολίτευση τέθηκε το πρόβλημα του επαναπατρισμού και της επιστημονικής αξιοποίησης των αρχείων του εργατικού κινήματος και ιδιαίτερα εκείνων του Κομμουνιστικού Κόμματος. Για το λόγο αυτό, το ΚΚΕ εσωτερικού συγκρότησε αρχικά μια Επιτροπή Ιστορίας υπό την προεδρία του Ν. Σβορώνου. Η επιτροπή εισηγήθηκε το άμεσο-άνοιγμα των αρχείων στους ερευνητές, ώστε να απομακρυνθούμε από την “περίοδο των κλειστών και επτασφράγιστων αρχείων” που οδηγούσε στην επιλεκτική χρήση τους για την στήριξη συγκεκριμένων ερμηνειών.

Η ιδέα αυτή έκανε το δρόμο της και τον Ιανουάριο του 1992 το κόμμα της “Ελληνικής Αριστεράς”, στο οποίο είχαν περιέλθει και τα αρχεία του ΚΚΕ εσωτερικού, αποφάσισε να παραχωρήσει τα ιστορικά του αρχεία στην εταιρεία “Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας”. Η Εταιρεία ιδρύθηκε με σκοπό τη συγκέντρωση, τη συντήρηση και την αξιοποίηση του αρχαιακού και έντυπου υλικού που αναφέρεται στην ιστορία σύγχρονων κοινωνικών και πολιτικών κινήματων στην Ελλάδα, την ταξινόμηση, καταλογογράφηση και επιστημονική αξιοποίηση των αρχείων που βρίσκονται στην κατοχή της και την ελεύθερη διάθεση, χωρίς περιορισμούς, των αρχείων αυτών στους ερευνητές και στο ενδιαφερόμενο κοινό. Ιδρυτικά μέλη της Εταιρείας είναι οι Σπύρος Ασδραχάς, Σωτήρης Βαλντέν, Γιάννης Βούλγαρης, Γρηγόρης Γιάνναρος, Πάνος Δημητρίου, Άγγελος Ελεφάντης, Φίλιππος Ηλιού, Νίκος Κέντρος, Φώτης Κουβέλης, Λεωνίδα Κύρκος, Αντώνης Λιάκος, Χρήστος Λούκος, Βασίλης Παναγιωτόπουλος, Θ. Παπαπαναγιώτου, Προκόπης Παπαστράτης, Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, Δημήτρης Σπάθης, Ρένα Σταυρίδη-Πατρικίου, Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, Κώστας Φιλίνης, Χρήστος Χατζηϊωσήφ, Γιάννης Γιαννουλόπουλος, Κώστας Διβέρης,

Παναγιώτης Νούτσος. Έξι από αυτούς αντιπροσωπεύουν τους δωρητές και οι υπόλοιποι είναι ιστορικοί που δεν έχουν άμεση σχέση με την ιστορική περίοδο και δεν ενδιαφέρονται να αξιοποιήσουν οι ίδιοι το υλικό. Ταυτόχρονα συστάθηκε Επιτροπή Δεοντολογίας που αποφασίζει εάν το υλικό που περιέχει πληροφορίες οι οποίες αφορούν την προσωπική ζωή ορισμένων εν ζωή ανθρώπων μπορεί να δοθεί στην έρευνα. Την επιτροπή αποτελούν οι Ν. Αλιβιζάτος, Γ. Λεονταρίτης και Ν. Καραπιδάκης.

Η Εταιρεία έχει στην κατοχή της ένα πολύ σημαντικό κομμάτι των αρχείων του ελληνικού κομμουνιστικού κινήματος. Διαθέτει ένα μεγάλο τμήμα των αρχείων του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, σημαντικές αρχειακές ενότητες από την περίοδο της Εθνικής Αντίστασης (ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, Εθνική Αλληλεγγύη, ΠΕΕΑ), και καίριες ενότητες από την περίοδο του εμφυλίου πολέμου (Δημοκρατικός Στρατός, Σχέσεις με ξένα κομμουνιστικά κόμματα, παράνομες οργανώσεις του ΚΚΕ). Στις συλλογές της Εταιρείας βρίσκεται επίσης το αρχείο του ΚΚΕ εσωτερικού και ένα τμήμα των αρχείων της ΕΑΡ, ενώ πολύ πρόσφατα κατατέθηκαν στην Εταιρεία το προσωπικό αρχείο του Αντώνη Μπριλλάκη, το αρχείο του Παύλου Κοντογεώργη και το αρχείο του Κεντρικού Συμβουλίου της ΕΠΟΝ. Το αρχείο αυτό παρουσιάσθηκε επίσημα στις 23 Φεβρουαρίου 1995, ημέρα της 52ης επετείου της ίδρυσης της ΕΠΟΝ. Στην εκδήλωση είχε προσκληθεί η ΕΑΕ η οποία εκπροσωπήθηκε από μέλη του Δ.Σ. της.

Στο τέλος της ενημερωτικής συνάντησης των δύο Εταιρειών η συζήτηση επεκτάθηκε στις δυνατότητες συνεργασίας τους και στη βοήθεια που θα μπορούσε να προσφέρει η ΕΑΕ. Προς την κατεύθυνση αυτή η ΕΑΕ κάνει έκκληση στα μέλη της για προσφορά εθελοντικής εργασίας στην ταξινόμηση και ευρετηρίαση του υλικού. Τα μέλη μας που ενδιαφέρονται θα πρέπει να επικοινωνήσουν απευθείας με την ΑΣΚΙ (Πλατεία Ελευθερίας τώως Κουμουνδούρου 1, 4ος όροφος, τηλ 3223062).

Ν. Παντελάκης